

EMAKUME GUZTIOK

Gidoia: Elizabeth Casillas
 Irudiak: Higinia Garay
 Itzulpena: Bego Montorio
 Astiberri Ediciones eta Mundubat.
 Bilbo, 2020
 Kolorea. Azal gogorra
 64 orrialde. 17 x 24 cm. 13 euro
 Nobela Grafikoa bilduma
 ISBN: 978-84-18215-09-4

Uztailaren 16an salgai

El Salvadorko emakumeen borroka

Elizabeth Casillasek eta Higinia Garayk El Salvadorko lau emakumeren testigantza lazarriak bildu dituzte, abortu bat izanagatik hogeita hamar eta berrogei urte bitarteko kartzela zigorra jasan duten lau emakumeren lekukotasunak.

El Salvadorko abortuaren aurkako legea munduko zorrotzenetakoa bat da, eta gogor zigortzen du haurdunaldiaren etendura, borondatezkoa zein berezkoa. Izan ere, kondenatutako emakume gehienak hilketa larriagatik epaitu dituzte, konplikazio obstetrikokoak izan ostean. Euren haurra hil izana leporatzen diete, eta berrogei urte arteko kartzela zigorra izan dezakete.

Emakume guztiok nobela grafiko honetan Mariana, Cynthia, María Teresa eta Elsi salvadortarren historia kontatzen dute Elizabeth Casillasek eta Higinia Garaik: nola itzuli behar izan duten etxera inoiz delitu izan behar ez zuen zerbaitegatik espetxeratuta egon ondoren eta zein zaila den birgizarteratzea haiek epaitzen, jazartzen eta baztertzen dituen jendarte batean. Hona zer dioen

María Teresa Riverak, El Salvadorretik alde egitea lortu eta hango emakumeen eskubideen alde kanpotik borrokan ari den emakumeak: "Beste emakume baten eskubideak urratzen dituzten artean, ez gara libre izango". Kontakizuna haiena da, baina, historia, emakume guztiona.

Emakume guztiok nobela grafikoa Mundubat fundazioak hasitako proiektu zabalago baten parte da. Mundubat 1988az geroztik ari da El Salvadorren lanean, eta baditu zenbait programa tokiko garapenerako, herritarren parte hartzeko eta emakumeen eskubideen defentsarako. 2019an, Higinia Garay eta Itxaso Díaz bideogilea El Salvadorrera joan ziren Mundubaten laguntzarekin; bidaia horretatik sortu ziren, batetik, Elizabeth Casillasen eta Higinia Garayren *Emakume guztiok* komikia -Astiberrik eta Mundubatek batera argitaratuta-, eta, bestetik, *La historia de todas nosotras* dokumentala, Itxaso Díazek, Garay eta Casillasekin elkarlanean, filmatutakoa. Diru laguntza publikoz garatzen ari den proiektu horren hirugarren atala dantza-lan bat da, Node dantza eta antzerki konpainiak sortua El Salvadorko emakumeen testigantzetan oinarriturik.

"Elizabethhek eta Higinia marraztu duten giza pasaiaren bidez El Salvadorko emakumeak bilakatuko gara; irakurleak bere larruan biziko ditu protagonisten tratu txarrak, bazterkeriak eta bakardadea, baita munduko edozein tokitako emakumeen borrokarako suspertzaileak diren haien kemena eta duintasuna ere".

Laura Barrachina, *La hora del bocadillo*

Elizabeth Casillas (Bilbo, 1986). Kazetaritzan lizentziatu zen Euskal Herriko Unibertsitatean, eta Cactus aldizkariaren sortzailea da; edizio eta erredakzio lanetan jarduten du bertan, eta literatura, artea, komikiak eta feminismoak lantzen ditu gehien bat. Komikiez idatzi eta hitz egiten du zenbait hedabidetan, eta nobela grafikoko irakurle taldeak koordinatzen ditu.

© Kamarro

Higinia Garay (Bilbo, 1978). Arte Ederretan lizentziaduna da, eta Argitalpenetarako Diseinuko graduondokoa egin zuen Madrileko Instituto Europeo de Diseño. 2002az geroztik ilustratzaile eta diseinatzaile grafiko modura lan egiten du, eta bere estudioa sortu zuen 2013an. Horrez gain, irakasle jarduten du zenbait master eta mintegitan. Bere ibilbidearen eta sentsibiltate artistikoaren eraginez, kulturarekin, genero bereizkeriarekin eta giza eskubideen urraketaekin loturiko gaietan berezitu da. Haren azken lanetan nabarmentzekoak dira zenbait erakundetarako eginiko proiektuak; horien artean, Museo Nacional Thyssen-Bornemisza, Gurutze Gorria Gazteria, Obra Social La Caixa, Tabakalera Donostia, Farmamundi, Anesvad, Mundubat eta BBK Live-rako egindakoak.

